

Kan det möjligen ha varit så?

Funderingar vid Malibambo.

Det är i mitten av trettonhundratalet. Pesten härjar i hela Europa. Den har också nått Sollerön. Folk har flytt till skogen, men sjukdomen har följt med. I Rossberg ligger många och väntar på döden. Några ungdomar har flytt längre västerut, men Malin kände att hon måste stanna och hjälpa de sjuka. Nu är hon på väg till sin särskilda andaktsplats vid den stora stenen. I sitt sällskap har hon Karin, som mist sina föräldrar i pesten och tyr sig till Malin.

Karin: –Varför följde du inte med dom andra ungdomarna som drog västerut?

Malin: –Jag kunde inte gå ifrån dom som var sjuka. Du hörde hur dom jämrade sig. Jag kunde åtminstone badda deras bölder med kallvatten, så lindrades plågan lite. Folk vågar inte komma i närheten av de sjuka. De måste ju ha mat. Jag kan koka kornmjölsvälling åt dem.

Karin: –Vad var det för folk som kom förbi här i går? Dom pratade så konstigt.

Malin: –Det var pilgrimer som kom långt bortifrån. Dom var på väg till Nidaros, till den helige Olavs grav.

Karin: –Vem var Olav, och hur hade han blivit så helig?

Malin: –Han var kung i Norge. Han hade krigat för att ena Norge och sen blev han själv ihjälslagen, och då blev han helig.

Karin: –Det tycker jag låter väldigt konstigt.

Malin: –Det tycker jag också.

Några kvinnor i Rossberg pratar medan de vallar kor:

–Den där Malin, hon springer omkring och låtsas ta hand om de sjuka. Hon kan väl ingenting. Hennes mormor är ju så örtkunnig. Men Malin har väl inte hunnit lära sig något än.

–Hör, nu sjunger hon psalmer för de sjuka. Som om det skulle hjälpa! Gamla Anna är döende. Hon ropar på Malin.

Anna: –Det värsta är inte plågorna i kroppen. Jag är så rädd för att dö. Det är så länge sedan jag biktade mig och fick nattvarden. Hur skall det gå, när jag kommer till himlens port? Malin, hjälp mig!

Malin går ut i skogen och funderar.

–Jag står inte ut med att höra på den olyckliga Anna. Nu får hon bikta sig för mig, och sen säger jag att Gud har förlåtit henne. För det tror jag. Sen ger jag henne en tunnbrödsbit och lite vatten. Det kan väl föreställa Jesu kropp och blod lika bra som oblat och vin. Hur är det prästen brukar säga? Han ber till Gud på latin och det låter

så högtidligt och fint, men jag kan inte komma ihåg hur han säger. Men om Gud förstår latin så föestår han nog soldmål också.

Gamla Anna biktat sig för Malin, som försäkrat att Gud förlåter henne om hon ångrar sig uppriktigt. Sen får hon brödet och vattnet.

Anna: –Nu känns det mycket bättre. Du är snäll du Malin som gör någon råd.

Malin sjunger en psalm, och hon ser hur Anna så småningom somnar.

Pratet går bland folket i Rossberg:

–Nu ska ni få höra! Malin som håller på med sjukvård fast hon inte kan nånting, nu tror hon att hon är präst också. Högfärdig är vad hon är. Det är stor skam. En ung okunnig flicka tror att hon kan hantera nådemedlen.

–Men Malin är en ordentlig och duktig flicka.

–Det hjälper ju inte. Hon är i alla fall bara ett kvinnfolk, och brödet är bara vanligt tunnbröd, och vin har hon inte, bara simpelt vatten från källan.

–Ungdomen har ingen respekt för det heliga. De visar ingen vördnad för prästerskapet.

Dagarna går. Sjukdomen tar fler och fler. Varje dag är det dock några som orkar följa med Malin till stenen där de finner tröst i stillheten, gemenskapen och sången.

Karin: –Jag tycker att det är som en kyrka här. Tallarna är pelare. Himlataket är så blått och högt. Träden sjunger med sitt sus och fåglarna med sitt kvitter.

Malin: –Ja det är fint. Men jag skulle vilja följa med pilgrimerna till Nidaros och se den fina kyrkan där, inte för att den är en bättre kyrka utan bara för att den är så fint gjord.

Karin: –Hur är en bra kyrka?

Malin: –Det är ett ställe, var som helst, där det är lugnt och stilla så man kan tänka på viktiga saker.

Malin blir också sjuk. Karin sitter vid hennes bädd. Hon förstår att Malin kommer att dö.

Karin: –Jag lovar att jag skall berätta för alla vad du har lärt mig.

Malin: –Jag har väl inte lärt dig något.

Karin: –Jo, du har lärt mig att det man vet är rätt måste man göra, och att kyrkan kan vara var som helst. Jag ska kalla platsen vid stenen för Malibambo, Malins kyrka. Jag skall tala om att du inte var ett helgon som den där Olof. Sådana är så svåra att förstå sig på. Jag skall säga att du var en självständig, stark och bra människa. Om flera hundra år kanske det sitter folk vid stenen och tänker på dig.

Malin: –Må då full ålder ä! (Det kan jag väl aldrig tro.)

Guðrun Bråmås

Malinlegenden: Se Sool-Öen 1974, 1993, 1994, 1999, och 2004.

